

به نام خدا

سیمای کشاورزی استان گیلان

ویژه سفر مقام عالی وزارت

فهرست			
۱۶	نمودار تولید پیله تر ابریشم سالهای ۱۴۰۰-۱۳۹۱	۳	نمایندگان استان
۱۷	نمودار توزیع نهال توت اصلاح شده ۱۴۰۰-۱۳۹۱	۳	وضعیت کلی استان
۱۸-۱۹	شیلات	۴	وضعیت کلی کشاورزی استان
۲۰	آب و خاک	۵	وضعیت کشاورزی استان (زیربخش ها)
۲۱	صنایع غذایی و تبدیلی	۶	«رتبه محصولات زراعی، باغی، دام و شیلات استان گیلان در کشور»
۲۲	زراعت چوب (اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان)	۷	برنج
۲۳	عشایر	۸	باغبانی
۲۴	ترویج کشاورزی	۹	محصولات باغی شاخص استان
۲۵	منابع انسانی	۱۰	مکانیزاسیون
۲۶	ظرفیتهای بالقوه و بالفعل استان به تفکیک	۱۱	حفظ نباتات
۲۷	چالش ها ، پیشنهادات و راهکارها	۱۲	حفظ نباتات (عملکرد قرنطینه گیاهی آستارا و انزلی در ۹ ماه گذشته)
		۱۳	چای
		۱۴	طیور
		۱۵	شرکت شهرک های کشاورزی

« نمایندگان مجلس شورای اسلامی (دوره یازدهم) »

جبار کوچکی نژاد
(رشت و خمام)

سیدعلی آقازاده
(رشت و خمام)

محمد رضا احمدی
(رشت و خمام)

حسن محمدیاری
(تالش و رضوانشهر)

رسول فرخی میکال
(لاهیجان)

غلامرضا مرحبا (آستارا)

حسن محمدیاری
(تالش و رضوانشهر)

ابراهیم نجفی
(آستانه اشرفیه)

محمد صفری ملک میان
(رودسر و املش)

پرویز محمدنژاد قاضی محله
(لنگرود)

خلیل بهروزی فر
(فومن و شفت)

سید کاظم دلخوش اباتری
(صومعه سرا)

احمد دنیامالی
(بندر انزلی)

« وضعیت کلی استان »

تعداد شهرستان : ۱۷

مساحت : ۱۴۰۴۲ کیلومتر مربع

تعداد مراکز خدمات : ۶۳

جمعیت : ۲۵۷۱۰۰۰ نفر

وضعیت کلی

« وضعیت کشاورزی استان »

تعداد بهره بردار: ۳۳۳۷۵۸ نفر
(ثبت شده در سامانه جامع پهنه بندی)

وسعت جنگل: ۵۶۴/۷۱۲ هزار هکتار

اشتغال زایی: ۲۸ درصد

وسعت مرتع: ۲۴۴/۹۸۶ هزار هکتار

میزان صادرات: ۷۶۴/۲۷۷ هزار تن (معادل ۴۱۶/۵ میلیون دلار)

وسعت گلخانه: ۹۷ هکتار

کل تولیدات محصولات کشاورزی: ۲۹۷۴/۴ هزار تن

مساحت اراضی کشاورزی (زراعی + باغی) استان: (۴۲۸۶۴۸ هکتار)
نسبت به کل کشور: ۲/۶ درصد

ارزش ریالی محصولات کشاورزی استان نسبت به کل کشور: - درصد

ارزش ریالی کل محصولات استان: ۳۰۰۹۳۸ میلیارد ریال

وضعیت بخشی

« وضعیت کشاورزی استان »

بخش تولیدات دامی

بخش تولیدات گیاهی

تولیدات دامی

میزان کل تولیدات : ۵۶۲/۱۴۸ هزار تن
گوشت قرمز : ۲۸۹۳۷ تن
گوشت مرغ : ۲۰۳۰۲۴ تن
تخم مرغ : ۲۲۶۳۹ تن
سایر ماکیان : - تن
شیر : ۲۹۷/۵۳۷ هزار تن

آبزیان : ۵۳/۷۴۶ هزار تن

عسل : ۶۰۷۴/۹ تن

درصد به کل کشور

گوشت قرمز : ۳/۶۷ درصد
گوشت مرغ : ۷/۴۳ درصد
شیلات : ۴/۲۰ درصد

سطح اراضی زراعی

دیم: ۷۵/۰۵ هزار هکتار
آبی: ۲۴۰/۶۴ هزار هکتار
جمع کل اراضی زراعی : ۳۱۵/۶۹ هزار هکتار
نسبت به کل اراضی زراعی کشور : ۲/۶۶ درصد

میزان تولیدات محصولات زراعی : ۱۶۸۲/۶ هزار تن

سطح اراضی باغی

دیم: ۸۴/۷ هزار هکتار
آبی: ۳۰/۳ هزار هکتار
جمع کل اراضی باغی: ۱۱۵ هزار هکتار
نسبت به کل اراضی باغی کشور: ۳/۸۹ درصد

میزان تولیدات محصولات باغی :
۶۷۵/۴ هزار تن

« رتبه محصولات زراعی، باغی، دام و شیلات استان گیلان در کشور »

رتبه اول

فندق. پیله ابریشم. کیلکا و ماهیان
استخوانی. صنوبر کاری.
گل گاو زبان. چای. مرغ اجداد
گوشتی. مرغ بومی

رتبه دوم

برنج. بادام زمینی. کیوی. آبی
پروری. خاویار. مرغ مادر گوشتی.
گاو بومی

رتبه سوم

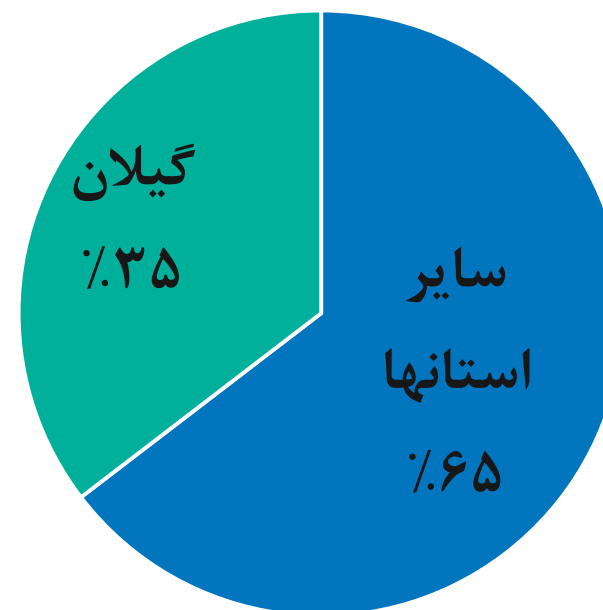
جوجه کشی. زیتون

رتبه پنجم

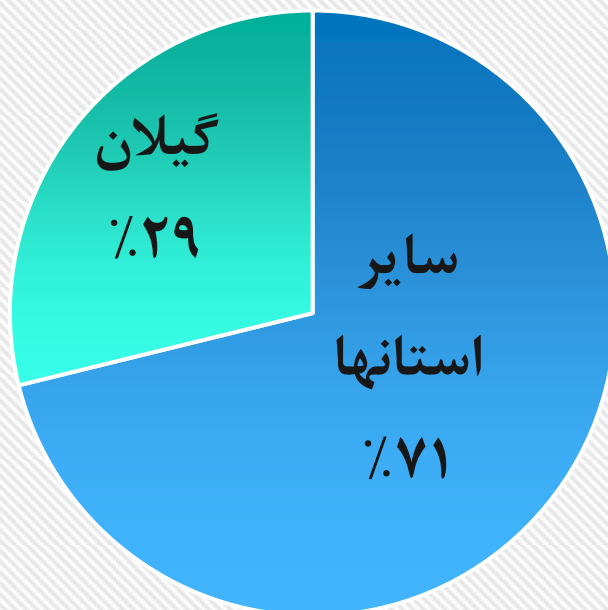
گوشت مرغ. مرکبات

سطح زیر کشت برنج

میزان تولید

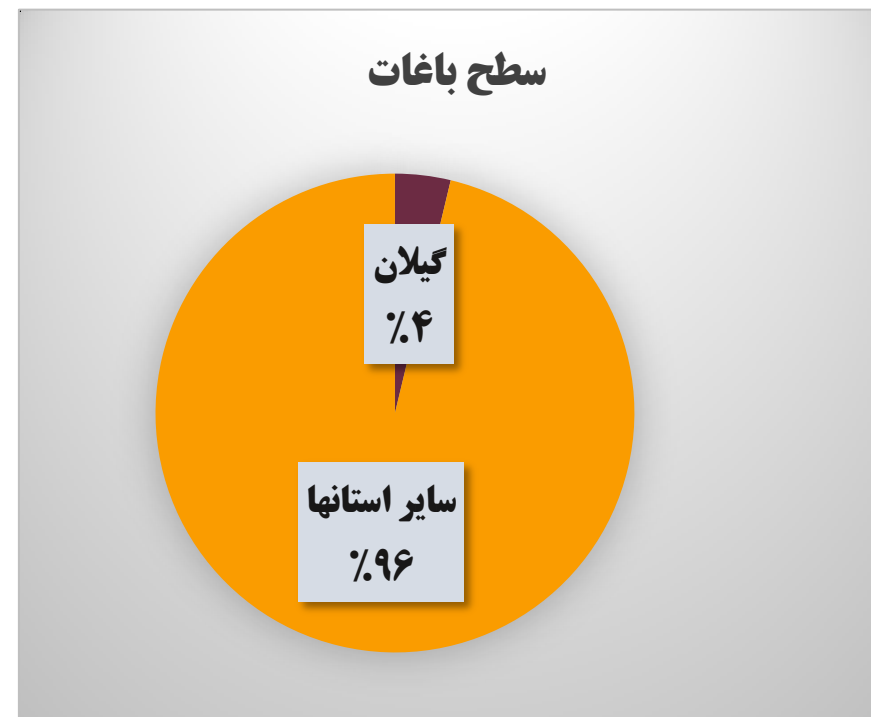

سطح زیر کشت محصولات کشت دوم ۷۹۰۰۰ هکتار (۳۳ درصد سطح کشت اول)

بذر گواهی شده توزیعی (تن ۲۱۳۰)	سطح تحت آبیاری سفیدرود (درصد)	بانک نشاء (واحد)	سطح کشت مکانیزه (هکتار)	تعداد بهره بردار برنج (نفر)	تولید (تن)	سطح زیر کشت (هکتار)
ارقام هاشمی، خزر، گیلانه، آنام، شیرودی و فجر	۷۲.۵	۱۵۰	۱۷۲۶۶۱	۳۰۰۰۰۰	۹۹۵۰۰۰	۲۳۸۰۰۰

- ✓ استان گیلان از نظر سطح زیرکشت باغات بارور مقام ششم و از نظر تولید مقام دوازدهم کشور را به خود اختصاص داده است.
- ✓ در تولید محصولات فندق، گل گاوزبان، چای و نوغان در کشور حائز رتبه اول
- ✓ در کیوی رتبه دوم
- ✓ در زیتون رتبه سوم
- ✓ مرکبات رتبه پنجم
- ✓ درگل و گیاه رتبه پنجم را دارا می باشد.

متوسط مالکیت اراضی باغی	تولید درختچه‌های زینتی و شاخه گل	باغات دیم در اراضی شیبدار	واحد تولید نهال سالم و شناسه‌دار	باغدار (خانوار)	تولید (تن)	سطح باغات (هکتار)
۰.۵ هکتار	۳۱ میلیون اصله	۵۰۰۰ هکتار	۱۵	۲۲۶۰۰۰	۶۷۵۴۲۴	۱۱۵۰۰۰

شهرستانهای شاخص از لحاظ تولید محصولات باغی :

رودسر، تالش، املش، لنگرود، رشت، رودبار، لاهیجان، آستارا، صومعه سرا و شفت

محصولات باغی شاخص استان:

نوع محصول	سطح زیر کشت (هکتار)	میزان تولید (تن)
زیتون	۹۲۵۲	۱۸۱۰۰
فندق	۱۹۴۳۶	۱۹۳۶۰
مرکبات	۱۱۱۹۷	۱۸۱۰۰۰
کیوی	۶۴۱۴	۲۲۰۰۰۰
گیاهان دارویی	۱۰۳۵	۱۴۶۵۰
گردو	۳۸۳۸۰.۸	۶۱۰۲.۸
چای	۲۱۰۰۰	۱۳۵۰۰۰
گل و گیاهان زینتی (گلخانه، فضای آزاد)	۹۳۵	۴۲ میلیون (اصله، شاخه، گلدان)

مکانیزاسیون

۶۶٪

ضریب نفوذ ماشین آلات کشاورزی (در تولید برنج)

۴۷٪

سطح برداشت مکانیزه برنج (با کمباین):
۱۷۹۰۰۰ هکتار

سطح کاشت مکانیزه برنج: ۱۷۲۰۰۰ هکتار

کنترل آفت ملخ، مگس زیتون و مگس میوه مدیترانه‌ای در دو سطح ردیابی و مبارزه

- پیش‌آگاهی و شبکه مراقبت از طریق انعقاد قرارداد با بخش خصوصی در سطح بیش از ۷۰۰۰ هکتار از اراضی شالیزاری، باغات زیتون و سایر محصولات باغی
- در راستای کنترل بیولوژیک آفت کرم ساقه‌خوار برنج در سال جاری، تولید و رهاسازی بیش از یک میلیون و ششصد هزار تریکوکارت در سطحی بیش از ۹۰۰۰ هکتار از اراضی شالیزاری توسط سه واحد تولیدکننده زنبور تریکوگراما اجرا گردید.

در سال ۱۴۰۰ کنترل بیولوژیک فقط در محصول برنج انجام گرفت

تعداد انسکتاریوم فعال	میزان تولید تأیید شده (گرم)	پیش‌بینی میزان تولید (گرم)	سطح اجرا (هکتار)	سطح ابلاغی (هکتار)
۳	۱۲۵۰۹/۴۷	۳۲۰۰۰	۸۰۳۷/۷۷	۸۰۰۰

حفظ نباتات (عملکرد قرنطینه گیاهی آستارا و انزلی در ۹ ماه گذشته)

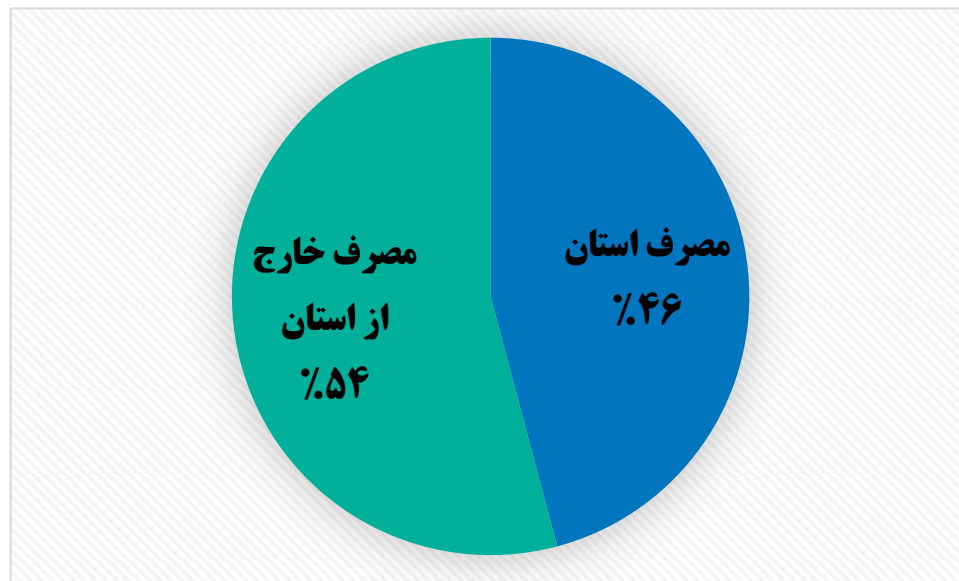
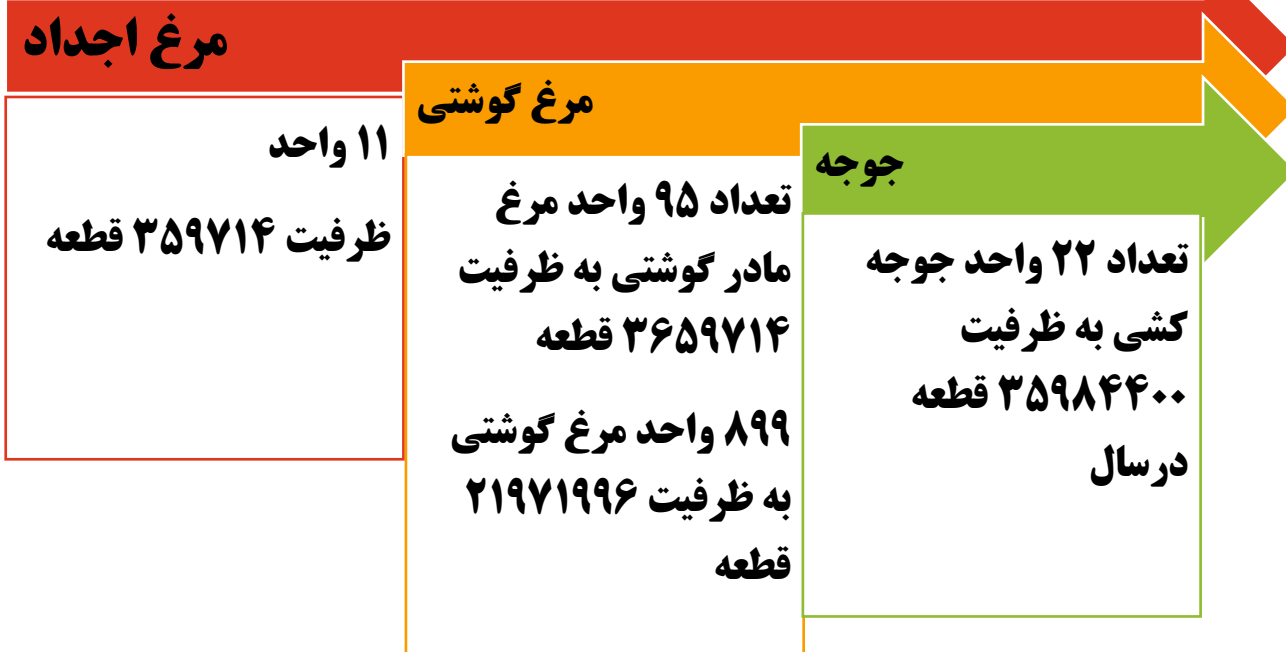
نظارت بر اعمال قوانین و ضوابط ترانزیت محصولات کشاورزی (تن)	نظارت بر اعمال قوانین و ضوابط واردات محصولات کشاورزی (تن)	صدور گواهی بهداشت (تن)
۶۷۰۹۹	تخته سوزنی برگ: ۱۴۹۴۲۸۷ مترمکعب سایر محصولات کشاورزی ۷۳۸۵۱۶ تن	۴۵۶۹۷۲
ردیابی عوامل خسارتزای قرنطینه داخلی	ردیابی عوامل خسارتزای قرنطینه خارجی	
۴۵۵۵۲ هکتار	۱۳۷۲۹ هکتار	

۸ زنجیره فعال تولید گوشت مرغ در استان گیلان

در سال ۱۳۹۹ استان گیلان با تولید ۲۰۳۰۲۴ تن گوشت مرغ حدود ۱۰٪ تولید کشور را به خود اختصاص داد.

رتبه یک کشوری بوقلمون مادر گوشتی: ۷ واحد بوقلمون مادر دارای پروانه بهره برداری به ظرفیت ۴۳۳۲۰ قطعه مولد (ظرفیت کل گله ۴۷۵۰۰ قطعه) که توان تولید بیش از ۴ میلیون قطعه جوجه یکروزه بوقلمون در سال را دارد.

شرکت شهرک های کشاورزی

**دیسام
سیاهکل**

مساحت کل : ۱۸۲ هکتار

اشتغال زایی مستقیم: ۱۴۰۰ نفر

صدور پروانه تاسیس: ۱۴ مورد

تسهیلاتی دریافتی: یک مورد از بانک

کشاورزی به مبلغ ۵۸ میلیارد ریال از

محل تبصره ۱۸

۸ مورد تسهیلات معرفی شده به بانک

کشاورزی (۵۰۰۰ میلیارد ریال)

**زرد کام
شفت**

**شلیسر
انزلی**

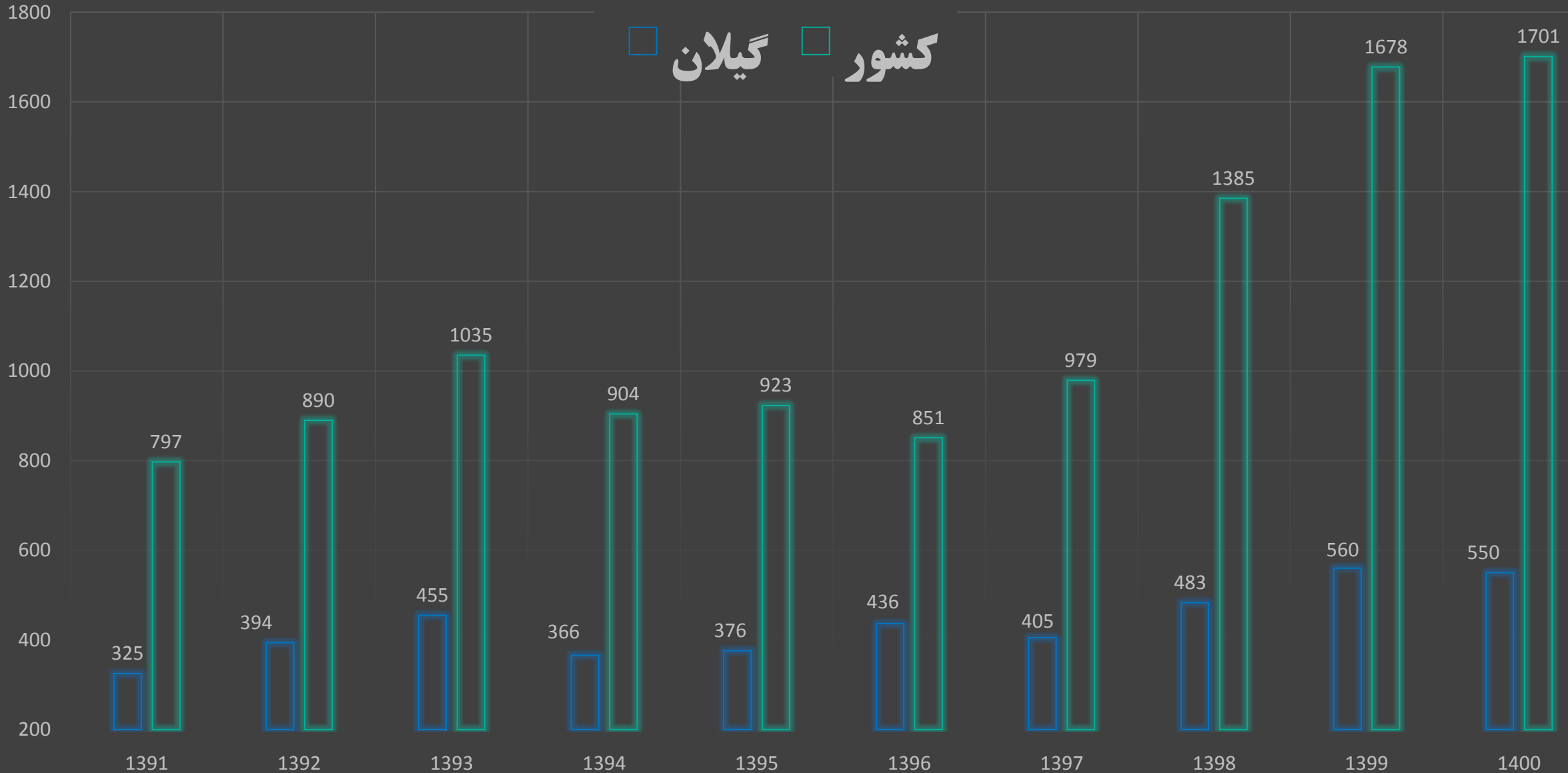
**هاشم آباد
رضوانشهر**

**شیخ نشین
ماسال**

نمودار تولید پيله تر ابريشم کشور و سهم استان گيلان طی سالهای ۱۳۹۱-۱۴۰۰ (واحد: تن)

استانما اعظمک بواجده ان تکونوالله

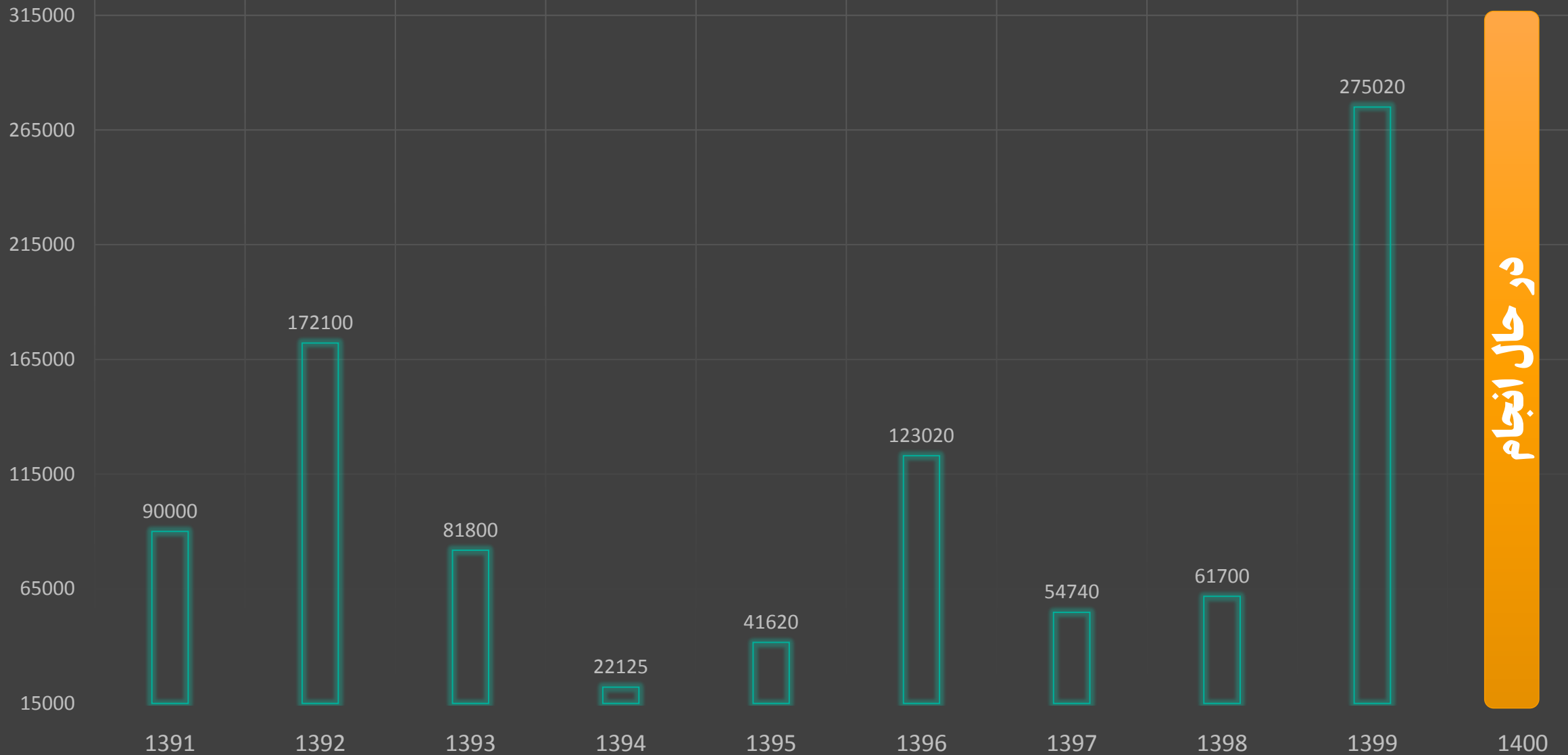
گیلان کشور

تحقق رکورد تولید ۱۳ سال گذشته

نمودار توزیع نهال توت اصلاح شده در استان گیلان سالهای ۱۳۹۱-۱۴۰۰

توزیع نهال توت اصلاح شده / اصله

شیلات

الف. بازسازی ذخائر ماهیان خاویاری و استخوانی به روش تکثیر مصنوعی

واحد	عملکرد ۱۴۰۰	گونه	نام مرکز	تکثیر بخش دولتی
قطعه	۷۴۱۰۱۷۰۰	استخوانی	مرکز شهید انصاری	
قطعه	۲۹۲۵۰۰۰۰	استخوانی	مرکز شهید بهشتی	
قطعه	۷۰۷۷۴۰	خاویاری	مرکز شهید بهشتی	
قطعه	۷۱۱۲۶۵۰۰	استخوانی	مرکز یوسف پور سیاهکل	
قطعه	۱۰۰۶۰۰	خاویاری	مرکز یوسف پور سیاهکل	
قطعه	۱۷۵۲۸۶۵۴۰	جمع رها سازی		

انواع ماهیان	رها سازی بخش خصوصی
۲۵۷۰ هزار قطعه	

شیلات

ب. آبرزی پروری در آبهای داخلی استان گیلان

۱. تکثیر

گیاهان آبرزی	زالو	زینتی	سردآبی	گرمابی	تکثیر بخش خصوصی
۴۰۰ هزار شاخه	۳۹۲ هزار قطعه	۲۳ میلیون قطعه	۲۱۱۱ میلیون قطعه	۵۳۳۰۰ میلیون قطعه	

۲. تولید

خاویاری	سردآبی	گرمابی	تولید بخش خصوصی
۱۱۹۴ تن	۳۳۲۰ تن	۴۱۰۰۰ تن	

ج- صید و بهره برداری

صید و صیادی	ماهیان استخوانی	کیلکا	ماهیان خاویاری	خاویار
	۷۴۸ تن	۵۴۶۹ تن	۹۴۶ کیلو گرم	۷۷ کیلو گرم

آب و خاک

شبکه های آبیاری فرعی

• احداث شبکه های آبیاری فرعی به طول ۵۰۴ کیلومتر در سطحی معادل ۴۸۹۴۹ هکتار

طرح تجهیز و نوسازی

• اجرای طرح تجهیز و نوسازی اراضی شالیزاری به مساحت ۸۷۵۰۰ هکتار

سامانه های نوین آبیاری

• سامانه های نوین آبیاری به مساحت ۱۸۰۷۳ هکتار

لایروبی و بهسازی قنوات

• لایروبی و بهسازی قنوات به طول ۲۰۰ متر

انتقال آب

• اجرای طرح تامین و انتقال آب اراضی شیبدار در سطحی معادل ۲۰۰۰ هکتار

زراعت چوب (اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان)

۳ نهالستان تخصصی

۳۰ هزار هکتار
اراضی

هدفگذاری ۱۸
هزار هکتار

اجرای طرح‌های
صنوبرکاری در ۱۱
هزار هکتار اراضی
جلگه ای

احاله مدیریت طرحها
به بهره‌برداران و
صاحبان صنایع
سلولزی

عشایر استان

۵۰۰ هزار
راس دام

۵۲۰۰
خانوار

تامین
نهادهای
دامی و آرد

دوره‌های
آموزشی

پروژه‌های
آبرسانی به
خانوارهای
عشایری

تامین سوخت
و یارانه حمل
آن

ساماندهی
کوچ عشایر

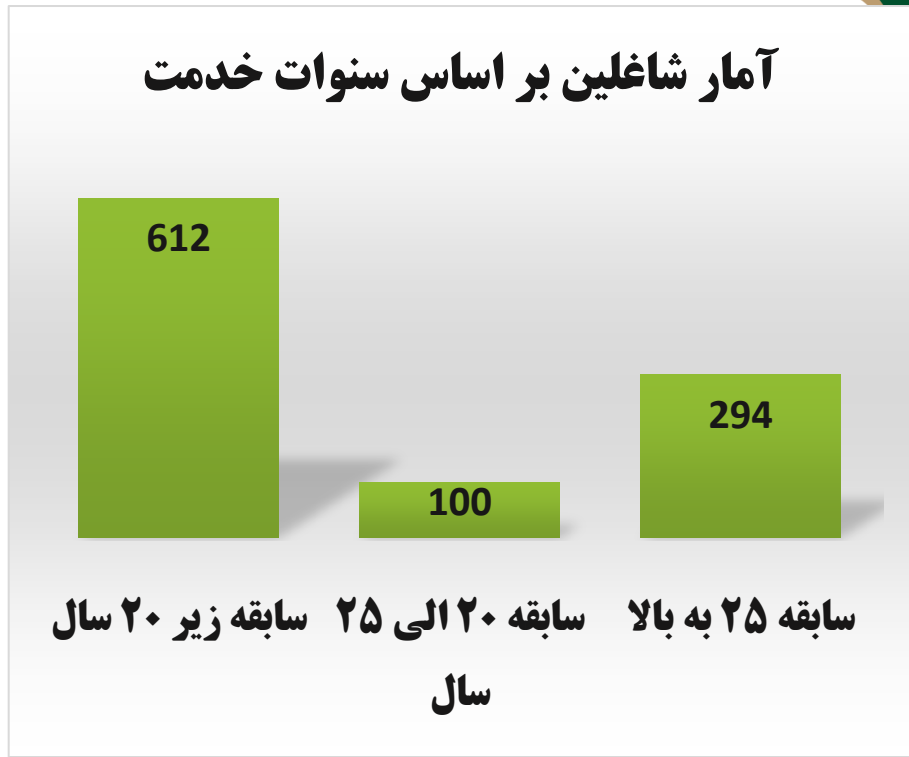
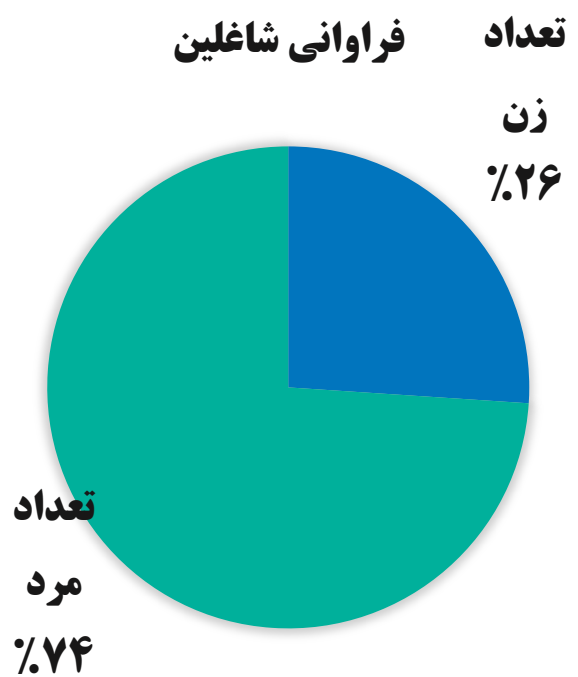
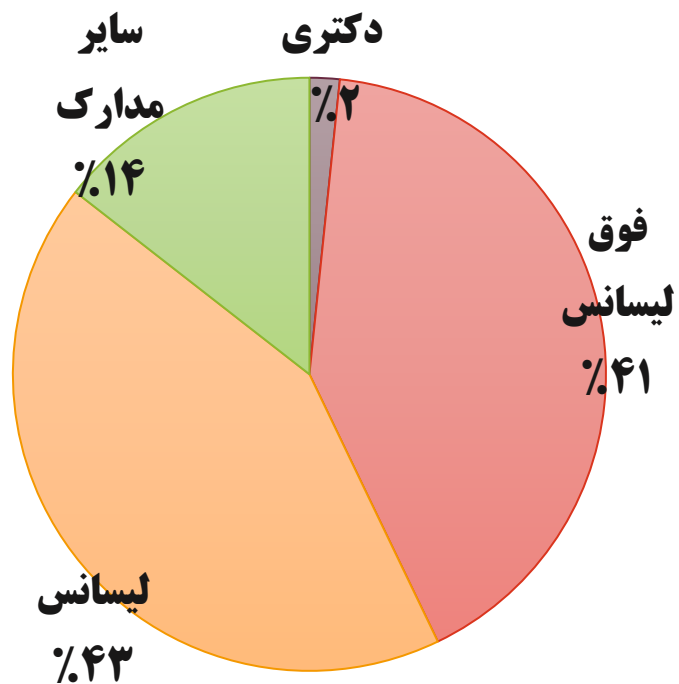
تشکیل ۳
شرکت تعاونی
عشایری

ترویج کشاورزی

منابع انسانی شاغل در سازمان جهاد کشاورزی

تعداد پرسنل	تعداد زن	تعداد مرد	دکتری	فوق لیسانس	لیسانس	سایر مدارک
۹۷۵	۲۵۴	۷۲۱	۱۶	۴۰۲	۴۱۶	۱۴۱

ظرفیتهای بالقوه و بالفعل بخش کشاورزی استان به تفکیک

- ۸۵ درصد خاک استان در حوزه کشاورزی مدیریت می شود (جنگل ۳۸٪، مرتع ۱۷٪، اراضی کشاورزی ۳۱٪)
- ۲۸ درصد اشتغال و ۴۸ درصد اقتصاد استان گیلان بر پایه کشاورزی است.
- بالغ بر ۴۰۰ هزار بهره بردار در بخش کشاورزی مشغول به فعالیت می باشند.
- متوسط مالکیت بهره برداران استان ۷/۰ هکتار بوده و خرده مالکی نظام غالب در حوزه کشاورزی استان است.
- این استان کمتر از ۹/۰ درصد خاک کشور را دارا بوده و حدود ۳ درصد تولیدات بخش کشاورزی کشور را به خود اختصاص داده است.
- در حال حاضر بیش از ۷۰ نوع محصول کشاورزی در استان گیلان تولید می شود که این استان در تولید ۲۰ نوع محصول حائز رتبه های برتر کشوری است.
- حدود ۵۵ درصد صادرات استان گیلان (میانگین سالیانه ۶۰۰ میلیون دلار)، مربوط به صادرات ۴۰ قلم کالای کشاورزی است.
- اجرای طرح زهکشی جامع در ۲۳۸ هزار هکتار از اراضی شالیزاری استان، ضمن خروج از تک محصولی زمینه کشت چندگانه و اقتصادی شدن تولید در این عرصه را فراهم می سازد.
- احیاء و بازسازی آبندهای استان گیلان (بالغ بر ۹۰۰۰ هکتار) موجب می گردد حجم آب ذخیره شده از ۱۵۰ میلیون مترمکعب در شرایط فعلی به بیش از ۳۰۰ میلیون مترمکعب پس از انجام بازسازی رسیده که منبع موثری جهت تامین آب زراعی اراضی شالیزاری خصوصاً در مناطق دارای تنش آبی می باشد.
- اجرای طرحهای زیر ساختی از جمله تجهیز و نوسازی اراضی، توسعه مکانیزاسیون از طریق ورود ماشین آلات کشاورزی به عرصه تولید، توسعه واحدهای بسته بندی، سورتینگ و فرآوری، نوسازی و اصلاح ساختار کارخانجات شالیکوبی به عنوان پیشران صنعت برنج، نقش موثری در افزایش ارزش افزوده و اقتصادی کردن محصولات تولیدی استان و همچنین مزایای دیگر از جمله ارتقای بهره وری و کاهش هزینه تولید، افزایش راندمان آب و خاک و ... خواهد داشت.

چالش ها ، پیشنهادات و راهکارها

راهکارهای پیشنهادی	چالش ها	ردیف
الزام وزارت نیرو در رعایت حق آبه استان ها در هنگام احداث سدهای بالادست	عدم رعایت حق آبه زراعی اراضی پایاب سدها با توجه به احداث سدهای متعدد در بالادست (استان های همجوار)	۱
تخصیص در آمد حاصل از تعرفه واردات برنج به استان های شمالی در راستای توسعه زیرساختی زراعت برنج مانند یارانه ماشین آلات کشاورزی ویژه شالیکاری	کمبود ماشین آلات و و ادوات وارداتی و افزایش قیمت آنها که گاهاً در حد توان اقتصادی بهره برداران نمی باشد.	۲
کنترل قیمت نهاده و حمایت ویژه از شالیکاران استان در راستای تامین کودهای پایه و ضروری مورد نیاز محصول برای جلوگیری از افت عملکرد	افزایش چند برابری قیمت نهاده ها بویژه انواع کودهای شیمیایی و سموم که خطر کاربرد نامناسب و کمتر این نهاده ها و اثرات منفی آن در فرآیند تولید محصولات کشاورزی مشهود است.	۳
ایجاد پایانه های صادراتی کشاورزی در گیلان	فقدان پایانه های صادراتی ویژه محصولات باغی و بازارچه عرضه محصولات	۴
حمایت از دامداران سنتی و نیمه صنعتی	بالا بودن هزینه طرح هویت گذاری دام (طرح پلاک کوبی اجباری دام) برای دامداران سنتی و نیمه صنعتی	۵
بازنگری قانون و متناسب سازی آن با ظرفیت استان ها	ضرورت بازنگری قانون جامع دامپروری کشور با نگاه منطقه ای و ظرفیت های استانی (مانند قانون کوچ زنبورداران و پرورش ماکیان و طیور بومی و بلدرچین و شتر مرغ)	۶
اختصاص بخشی از در آمد حاصل از تعرفه واردات برنج به استانهای شمالی برای انجام طرحهای زیربنایی، تامین ماشین آلات، توسعه و اصلاح واحدهای صنایع تبدیلی و فرآوری مرتبط	عدم تخصیص تسهیلات کم بهره برای بخش های مختلف تولیدی به ویژه حوزه دامپروری و صنایع تبدیلی و تکمیلی و سایر و کمبود اعتبارات ملی و استانی در بخش کشاورزی (عمرانی، جاری و ..) به عنوان مثال عدم اعتبارات کافی برای اجرای طرح کاداستر اراضی	۷
تامین نیروی انسانی دارای تخصص مرتبط و تجهیزات مورد نیاز، تامین اعتبار برای تجهیز مراکز	کمبود نیروی انسانی و تجهیزات اعم از خودرو، اعتبارات و ... در پست های قرنطینه های خارجی و داخلی و همچنین در مراکز خدمات	۸

